

iOS7 og kontaktstyring

hvor og hvordan du indstiller fx din iPad til at blive styret med 0/1-kontakter

Med iOS7 er der indbygget flere aktiveringsmåder især kontaktstyring. Du kan opdatere eller få produkter med iOS7 på:

- iPad 4. generation	- iPad 5S	- iPhone 4
- iPad 3. generation	- iPhone 5C	- iPod touch 5.generation
- iPad 2	- iPhone 5	
- iPad mini	- iPhone 4S	

I det følgende gennemgås de forskellige kontakt-indstillinger, som du finder i Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/Fysik og motorik: Knapbetjening.

Kontaktvalg

Du kan vælge 3 forskellige typer opsætninger med kontakt i iOS7:

1. **Ekstern** kontakt. Det kan fx være en Blue2 Bluetooth kontakt.
2. **Skærmen** fungerer som kontakt: Du aktiverer ved tryk på skærmen. Desværre kan du også komme til at låse dig ude af din i-enhed. Du kan sikre dig ved at indstille din Tilgængelighedsgenvej (tre-tryk på HJEM) til at slå kontaktaktivering til/fra.
3. **Kamera** fungerer som kontakt: Kameraet som vender mod dig kan bruges som kontakt ved at bevæge dit hoved mod højre eller venstre.

Opsæt og brug enkelt kontakt med auto scanning

Nedenfor kan du følge opsætningen trin for trin til aktivering med en enkelt kontakt, hvor man bruger automatisk scanning. Scanning betyder, at en ramme automatisk bevæger sig nedover skærmen, og brugeren aktiverer sin kontakt for at vælge det emne, som rammen fremhæver.

Trin 1: Indstil din Tilgængelighedsgenvej

Med Tilgængelighedsgenvejen kan du hurtigt slå kontaktaktivering fra/til ved at trykke tre gange på HJEM-knappen. Du finder indstillingen her:

- Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/Tilgængelighedsgenvej/
- Vælg Knapbetjening (der kommer et grønt flueben ud for).

Trin 2: Tilslut din kontakt

Hvis du anvender en BlueTooth kontakt såsom Blue2 Bluetooth Switch fra AbleNet, kan du blot parre den med i-enheden således:

1. Tænd din BlueTooth kontakt
2. Åbn app'en Indstillinger på din i-enhed og find BlueTooth.
3. Slå BlueTooth til. (Der står TIL ud for BlueTooth, når den er aktiveret)
4. Vælg din kontakt fra BlueTooth-menuen på din i-enhed.
5. Herefter bliver de parret, og der vil stå 'parret' ud for kontakten.

Hvis du ønsker at bruge en USB-kontakt, skal du bruge en Apple Camera Connection Kit for 30-pin users eller adapteren Lightning to USB Camera (kamera-adapter). Når USB kontakten således er tilsluttet, vil du ofte få en meddelelse om, at den ikke er kompatibel. Normalt USB-kontakten dog virke alligevel, hvis du blot trykker OK.

Trin 3: Opsæt knapbetjening – brug af kontakter på din iPad

Når din kontakt er parret med din iPad, skal du opsætte funktionen af den i menuen Knapbetjening:

1. Åbn app'en Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/ Fysik og motorik: Knapbetjening/Knapper
2. Tryk nederst på "Tilføj ny knap...."
3. Vælg Ekstern.
4. Nu får du meddelelsen "Slå din eksterne knap til...". Aktivér din kontakt. Nu skal du navngive den. Da du kan tilslutte flere kontakter, kan det være en god ide at kalde den for den pågældende farve, fx "gul kontakt".
5. Vælg "Vælg emne".
6. Tryk på Knapbetjening øverst på skærmen for at komme tilbage til indstillingerne for Knapbetjening.

Trin 4: Tilpas indstillingerne for kontakten

Du kan indstille på en række variabler på din iPad, så kontaktbrugen tilpasses efter brugeren.

1. Åbn app'en Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/Knapbetjening
2. Slå **Auto-scanning** til (slide knappen så der er grønt).
3. Nu kan du indstilling **Auto-scanningsperiode**. Det kaldes normalt for scanningshastighed, hvilket er den hastighed hvormed scanningsrammen vandrer fra et emne til det næste. Afprøv forskellige hastigheder.
4. **Pause ved første emne**: Når denne funktion er slået til, vil scanningsmarkeringen stå det valgte antal sekunder på det første emne. Når du så har foretaget et valg, vil den igen stå det valgte antal sekunder på det første emne i denne gruppe.
5. **Sløjfer**: Antal gentagelser – når alle emner på skærmen er gennemgået, startes forfra. Sløjfer fortæller, hvor mange scanningsrunder der foretages før den stopper, hvis du ikke foretager et valg. Scanningen kan startes igen ved at aktivere kontakten.
6. **Autotryk**: Knapbetjeningen er indstillet til at komme frem med en menu med forskellige valgmuligheder, første gang du aktiverer kontakten under en scanning. Derefter aktiveres kontakten igen, for at vælge det ønskede emne. Men slår du denne funktion til, vil den første kontaktaktivering vælge det pågældende emne, mens et dobbeltklik på kontakten vil frembringe menuen. Hvor hurtigt du skal dobbeltklikke med kontakten kan indstilles (altså vælg hvor mange sekunder der max må gå fra første aktivering til næste aktivering).
7. **Gentagelse af flyt**: Kan ikke anvendes med en enkelt kontakt med auto scanning.
8. **Varighed af tryk**: Når dette er slået til, kan du indstille, hvor mange sekunder en kontakt skal være aktiveret for at det godtages som et valg. Denne funktion kan hjælpe brugere med spastiske bevægelser, som ellers kan komme til at aktivere kontakten utilsigtet. Det kan også forhindre, at en bruger som har svært ved fx at løfte hånden fra kontakten kommer til at aktivere mange emner i træk. Varigheden der indstilles skal dog være kortere end Autotryk-dobbeltklikket.
9. **Ignorerer gentagelse**: Indstil her hvor mange sekunder der skal gå fra en aktivering til den næste. Således kan en bruger ikke nå at aktivere mange gange i streg, hvis funktionen er slået til og en forholdsvis lang periode. . Varigheden der indstilles skal dog være kortere end Autotryk-dobbeltklikket.

10. **Bevægelseshastighed markør:** Der kan scannes på hotspots, men nogle gange vil scanningen afsøge punkter på skærmen. Sidstnævnte scannes fra venstre mod højre, oppefra og ned, og brugeren kan aktivere et specifikt punkt på skærmen. Hastigheden her gælder for hvor hurtigt markøren bevæger sig over skærmen.
11. **Lydeffekter:** Her vil du høre en kliklyd for hvert trin scanningen bevæger sig. Dette kan være nyttigt for alle, som har brug for en auditiv feedback.
12. **Tale:** Slå denne funktion til for at høre emnerne som scannes. Dette kan være nyttigt for alle som har brug for auditiv feedback, fx svagtseende.
13. **Talehastighed:** Hvor hurtigt skal stemmen tale, når et emne læses op? (**Tale** skal være slået til)
14. **Menuemner inkluderet:** Mens der scannes kan man med et dobbeltklik få menuen med flere valgmuligheder frem. Med denne funktion scannes alle menuemnerne også. (Menuen kan dog tilpasses efter behov).
15. **Grupper Emner:** Man kan øge scanningshastigheden ved først at scanne grupper af emner, før man gennemser enkelte emner. Med denne funktion scannes alle emner fra venstre mod højre.
16. **Stor markør:** Her kan du øge størrelsen på scanningsrammen/markeringen, så den er lettere at se.
17. **Markørfarve:** Vælg en farve til scanningsrammen/markeringen.
18. **Arkiverede bevægelser:** Du kan oprette dine egne bevægelser, for at aktivere på forskellig måde. Du kan gemme dem i specialmenuen (som kommer frem ved at dobbeltklikke). Kræver at Autotryk er slået til.

Trinvis scanning med to kontakter – opsætning og brug

Nedenfor beskrives en opsætning til trinvis scanning med to kontakter. Den ene kontakter bevæger markeringen på skærmen, den anden vælger det ønskede emne.

Trin 1: Indstil din Tilgængelighedsgenvej

Med Tilgængelighedsgenvejen kan du hurtigt slå kontaktaktivering fra/til ved at trykke tre gange på HJEM-knappen. Du finder indstillingen her:

- Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/Tilgængelighedsgenvej/
- Vælg Knapbetjening (der kommer et grønt flueben ud for).

Trin 2: Tilslut din kontakt

Hvis du anvender en Bluetooth kontakt såsom Blue2 Bluetooth Switch fra AbleNet, kan du blot parre den med i-enheden således:

1. Tænd din Bluetooth kontakt
2. Åbn app'en Indstillinger på din i-enhed og find Bluetooth.
3. Slå Bluetooth til. (Der står TIL ud for Bluetooth, når den er aktiveret)
4. Vælg din kontakt fra Bluetooth-menuen på din i-enhed.
5. Herefter bliver de parret, og der vil stå 'parret' ud for kontakten.

Hvis du ønsker at bruge en USB-kontakt, skal du bruge en Apple Camera Connection Kit for 30-pin users eller adapteren Lightning to USB Camera (kamera-adapter). Når USB kontakten således er tilsluttet, vil du ofte få en meddelelse om, at den ikke er kompatibel. Normalt USB-kontakten dog virke alligevel, hvis du blot trykker OK.

Trin 3: Opsæt knapbetjening – brug af kontakter på din iPad

Når din kontakt er parret med din iPad, skal du opsætte funktionen af den i menuen Knapbetjening:

1. Åbn app'en Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/ Fysik og motorik: Knapbetjening/Knapper
2. Tryk nederst på "Tilføj ny knap...."
3. Vælg Ekstern.
4. Nu får du meddelelsen "Slå din eksterne knap til...". Aktivér din kontakt. Nu skal du navngive den. Da du kan tilslutte flere kontakter, kan det være en god ide at kalde den for den pågældende farve, fx "gul kontakt".
5. Vælg "Flyt til næste emne". Med denne kontakt vandrer du trin for trin fra et emne til det næste.
6. Gentag punkt 2.-4. så begge kontakter er opsat.
7. Vælg "Vælg emne". Med denne kontakt vælges emnet på skærmen.
8. Tryk på Knapbetjening øverst på skærmen for at komme tilbage til indstillingerne for Knapbetjening.

Trin 4: Tilpas indstillingerne for kontakten

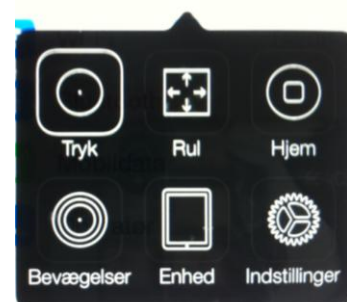
Du kan indstille på en række variabler på din iPad eller i-enhed, så kontaktbrugen tilpasses efter brugeren.

1. Åbn app'en Indstillinger/Generelt/Tilgængelighed/Knapbetjening
2. Slå **Auto-scanning** fra.
3. **Skjul automatisk:** Hvor lang tid går der fra du har aktiveret din kontakt til markeringsrammen forsvinder. Tryk på scanningskontakten for at få markeringsrammen frem igen.
4. **Autotryk:** Knapbetjeningen er indstillet til at komme frem med en menu med forskellige valgmuligheder, første gang du aktiverer "Vælg emne"-kontakten under en scanning. Derefter aktiveres kontakten igen, for at vælge det ønskede emne. Men slår du denne funktion til, vil den første kontaktaktivering med "vælg emne"-kontakten vælge det pågældende emne, mens et dobbeltklik på kontakten vil frembringe menuen. Hvor hurtigt du skal dobbeltklikke med kontakten kan indstilles (altså vælg hvor mange sekunder der max må gå fra første aktivering til næste aktivering for at accepteres som dobbeltklik).
5. **Gentagelse af flyt:** Hvor længe skal "flyt til næste emne"-kontakten kan være aktiveret for at flytte markeringsrammen.
6. **Varighed af tryk:** Når dette er slået til, kan du indstille, hvor mange sekunder en kontakt skal være aktiveret for at det godtages som et valg. Denne funktion kan hjælpe brugere med spastiske bevægelser, som ellers kan komme til at aktivere kontakten utilsigtet. Det kan også forhindre, at en bruger som har svært ved fx at løfte hånden fra kontakten kommer til at aktivere mange emner i træk. Varigheden der indstilles skal dog være kortere end Autotryk-dobbeltklikket.
7. **Ignorerer gentagelse:** Indstil her hvor mange sekunder der skal gå fra en aktivering til den næste. Således kan en bruger ikke nå at aktivere mange gange i streg, hvis funktionen er slået til og en forholdsvis lang periode. . Varigheden der indstilles skal dog være kortere end Autotryk-dobbeltklikket.
8. **Bevægeshastighed markør:** Nogle gange vil scanningen ikke kunne finde nogen emner, og afsøger systematisk punkter på skærmen i stedet. Der scannes fra venstre mod højre, oppefra og ned, og brugeren kan aktivere et specifikt punkt på skærmen. Hastigheden her gælder for hvor hurtigt markøren bevæger sig over skærmen.

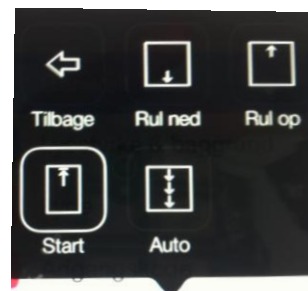
9. **Lydeffekter:** Her vil du høre en kliklyd for hvert trin scanningen bevæger sig. Dette kan være nyttigt for alle, som har brug for en auditiv feedback. **Tale:** Slå denne funktion til for at høre emnerne som scannes. Dette kan være nyttigt for alle som har brug for auditiv feedback, fx svagtseende.
10. **Talehastighed:** Hvor hurtigt skal stemmen tale, når et emne læses op? (**Tale** skal være slået til)
11. **Menuemner inkluderet:** Mens der scannes kan man med et dobbeltklik få menuen med flere valgmuligheder frem. Med denne funktion scannes alle menuemnerne også. (Menuen kan dog tilpasses efter behov).
12. **Grupper Emner:** Man kan øge scanningshastigheden ved først at scanne grupper af emner, før man gennemser enkelte emner. Uden denne funktion scannes alle emner fra venstre mod højre.
13. **Stor markør:** Her kan du øge størrelsen på scanningsrammen/markeringen, så den er lettere at se.
14. **Markørfarve:** Vælg en farve til scanningsrammen/markeringen.
15. **Arkiverede bevægelser:** Du kan oprette dine egne bevægelser, for at aktivere på forskellig måde. Du kan gemme dem i specialmenuen (som kommer frem ved at dobbeltklikke). Kræver at Autotryk er slået til.

Scanningsmenuen

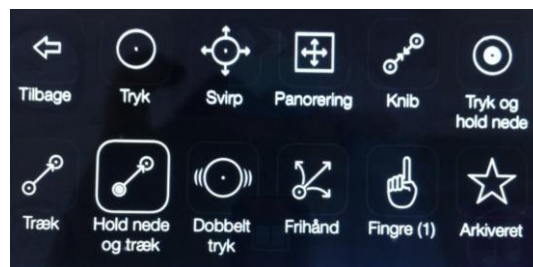
Når man tilslutter og bruger kontakter, vil der komme en speciel scanningsmenu frem, når man aktiverer sin kontakt. I pop-up menuen kan man vælge mellem Tryk, Rul, Hjem, Bevægelser, Enhed eller Indstillinger. Pop-up menuerne varierer alt efter hvor man står, der kan fx også være adgang til et tastatur, hvis du står et sted, hvor du kan indtaste tekst. Funktionen "Tryk" aktiverer emnet og "Hjem" tager dig tilbage til forsiden. Vælges Rul, Bevægelser, Enhed eller Indstillinger kommer en ny pop-up menu frem:

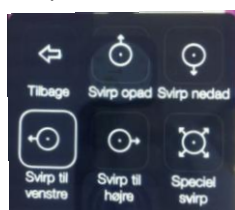
Rul-menu: Med rul-funktionerne kan du hurtigt kom op og ned på fx en webside, i en email eller i et andet tekstdokument – eller i din mappe med fotos. Med funktionen START kommer du hurtigt øverst på siden eller i mappen. AUTO ruller langsomt ned igennem siden, dokumentet eller mappen.

Bevægelses-menu: Her kan du med din kontakt få adgang til alle de bevægelser, som man kan udføre oftest med fingrene, fx knibe sammen, panorere, hold-og-træk, osv. Hvis et træk kan udføres med forskelligt antal fingre, skal du også angive hvor mange. Trykker du fx på "Svirp", "Panorering" eller "Knib", kommer der en pop-up menu igen.

Svirp-menu:

Panorerings-menu:

Knib-menu:

Enheds-menu: I denne menu findes en række genveje til forskellige funktioner og indstillinger. Du kan hurtigt komme til oversigten multitasking, hvor du kan vælge mellem de forskellige apps du har åbnet. Du kan også hurtigt skrue op/ned for volumen, åbne Kontrolcenteret (på forsiden er det funktionerne foruden med bl.a. Airplay), låse skærmen, rotere skærbilledet, få tale på eller lave et screenshot.

Indstillinger – menu: I menuen Indstillinger kan nogle af kontaktindstillingerne ændres – mens der bruges kontakt. Flyt-menu og Emnefunktion/punktfunktion bringer endnu en pop-up menu frem.

Flyt menu: Giver brugeren mulighed for at vælge, hvor pop-up menuen kommer frem på skærmen.

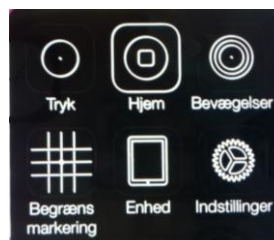

Flyt-menu:

Emnefunktion: Der scannes fra emne til emne modsat punktfunktion, hvor skærmen afsøges på kryds og tværs og ethvert koordinat kan vælges. Punktfunktionen kommer frem, når du har valgt Emnefunktion – og omvendt.

Punktfunktion

Scanningsrækkefølge: Denne funktion gælder kun for automatisk scanning; at man vender retningen om på scanningen. Du kan se hvilken vej der scannes på pilespiden på ikonet.

Tale fra/til: Med tale på vil du få læst hvert emne op, som scanningen markerer. På billedet er talen fra – hvis du trykker på den, vil talen slås til, og der vil stå TALE TIL.

Lyd fra/til: Hvis lyd er slået til, vil du høre en kliklyd når scanningsmarkeringen flytter sig. På billedet er lyden slået fra.

Grupper fra/til: Du kan bevæge dig hurtigere frem som kontaktbruger, hvis denne funktion er slået til. På denne måde starter scanningen med at markere flere emner på en gang, og du vælger først en stor gruppe, dernæst et emne i den gruppe. Til gengæld kan det kræve flere aktiveringer at nå frem til sit emne.